

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepíos, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ra - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15

Avuy acaba la publicació, per folletí, de 'l drama *Mis-terio, deshonra y muerte*, y continúa la de 'l drama

PABLO CLARÍS

— ó —

EL PADRE DE LOS CATALANES

¡TERCER ANIVERSARI!

Tributem avuy un recort á la memoria de 'l que fou veritable amich y eminent poeta D. Frederich Soler, a'l popular Pitarra, á l' inolvidable fundador de nostre Teatro.

¡Cóm passa 'l temps!

Encara 'ns sembla sèr á aquells díes en que s' omplia de firmas la llista que s' posaba á la entrada de la casa de 'l malalt, de 'l home que tantas simpatías tingué en vida, de aquell que per molts conceptes era digne de las majors consideracions.

Encara 'ns sembla véurer aquella extranya comitiva que nostre company *Lo Teatro Regional* descriu en la següent forma:

«A un quart de tres de la matinada del dia 5 de Juliol de 1895, passá pe 'l carrer de l' Hospital, en son trajecte desde 'l carrer d' en Roig fins al teatro Romea.

Uns quants delegats de l' autoritat anaban caminant á pas seguit, a'l devant de quatre homes que en sas espatllas duyan, demunt d' un bayart, una caixa de morts, segons la configuració, que, ab tot y son disimul, marcaba un drap negre que la cubria.

Darrera, seguía compacte, y també ab pás seguit, un grupo de deu ó dotze personas ab lo sombrero á la má.

Los tranzeunts s' aturaban, ficaban la vista en aquella fúnebre comitiva, y tot fent inteligencia, s' descubrian maquinalment, exclamant: ¡Es en Pitarra!

En efecte, era 'l traslado de 'l cos de 'l immortal Frederich Soler, desde la casa mortuoria al teatro Romea, a'l endemá de la seva mort.

No s' esborrá aquell acte may mes de la imaginació de 'ls que intervingueren en son comés.

Acababan de sortir d' aquella casa ahont lo genial poeta havia exhalat son últim sospir, y conduhíam son cos a'l mateix lloch ahont en vida havia obtingut son ma-

jor número de triunfos. Si en sa febrosa activitat, havia viscut per delectar instruhint á tot un poble, aquest se creya en lo dret de véure'l y despedirse'n per última vegada.

Encara 'ns sembla véurer com tot Barcelona desfilá per aquell Saló, descubrintse devant de 'l cadávre, quin munt de coronas anaba creixent a cada instant, rodejant-lo com á colosal cercle de lluminosa gloria.

De l' enterro de 'l immortal fundador de 'l Teatro Catalá verificat á l' endemá; d' aquella imponent manifestació de dol popular, sens igual en los anys de Barcelona, ne guardará memoria la present generació. Pochs son los que recordarán, pero no l' oblidarán menos, l' acte de trasladar el cos de 'l poeta desde sa casa de 'l carrer del Carme á l' teatro Romea.»

Nosaltres ho tenfm ben present.

¡Ja han passat tres anys! durant los que s' ha intentat honrar la memoria de tan gran home ab la realisació de obras que la perpetúhin.

Pero 'ls intents no han casi be passat de la categoria de tals.

Pitarra havia de sèr qui 's vejès enterrat en lo panteó de catalans ilustres; á Pitarra havia de alsarse un monument.

Avuy encara están sas despallas en l' antich cementiri de nostra ciutat: avuy lo de 'l monument no ha surtit á flor de terra.

Es de pensar que 'ls que de honrar sa memoria están encarregats, no deixarán de cumplir una missió tan hermosa.

Per aixó avuy volem fèr constar en aquestas planas, que tenfm la esperansa de que prompte 's remouguin los obstacles que s' oposan á la realisació de aquells propósitos, y que aquellas ideas dedicadas á honrar á una de las glorias teatrals de Catalunya 's portarán á la seva total realisació.

Ja que 'l teatro catalá, d' ensá de la mort de son fundador Frederich Soler no ha adelantat un pás, ans a'l contrari, procurem á lo menos fèr revifar sa memoria, que potser aixís, recordant á Pitarra, anyorarán los díes de brill per nostra escena aquells que ab son esfors y ab sa inspiració poden retornar la vida artística á las taulas de nostres colisseus.

Aquest any passat s' ha vist ben be que la escena catalana conta ab afany de vísurer: ha bastat l' esfors de una empresa per semblant demostració: ha estat

suficient la representació de una obra nova póstuma de autor de justa fama, per' sostenir la afició de tot un públich.

Sigan, donchs, suficients aquets exemples per' encoratjar á nostres empresaris, y animats per tan bon desitj procurin conservar la vida de la obra de Soler; puig vindrán á tributar constantment un recort á la memoria de aqueix popular autor dramátich qual nom és gloria de Catalunya.

P. DE R.

Revista teatral

Novedats.—*El figon*, de P. Parellada, y *La verdad sospechosa*, de Ruiz de Alarcón, arreglo de Rafael M.ª Liern, són las dos obras estrenadas durant la decena pasada.

Es la primera una imitació ó parodia de *El Café*, de Moratin.

L' objectiu de 'l celebrat autor ha sigut fuetejar lo tan criticat *género chico* ab tota classe d' inverossimilituts, anomalies, estranyeses, etc., etc.; però també ha lograt, potser inconscientment, aportar combustible pera llohar mes la idea.

Per mes que s' hi admira la espontaneïtat y la superior classe de 'ls xistes que l' adornan, condició peculiar que distingeix a'l Sr. Parellada, creyem no serà d' aquelles que li donguin gloria y profit.

La segona sols és per aplaudirhi la fina argumentació, de poética forma y atildat estil que presenta 'l protagonista pera revestir las innombrables mentidas de certa capa de veritat.

L' execució de las dugas fou perfectíssima.

Lirich.—La empresa no dona varietat á sas funcions, porque véu que ab *La corte de Napoleón* ompla cada nit la sala y són aplaudits sos intérpretes.

No 'ns equivocárem a'l dir que la obra de Sardou la aniria á véurer tot Barcelona.—ROMEO.

Tívoli.—(*Circo Equestre*).—Dos debuts, dos ovacions.

Lo domador Mr. Malleu fou aplaudidíssim en sos arriesgats treballs ab los magnífichs lleóns que l' obeheixen com si fóssin mansos anyells.

Lo sobremanista O'Connor obtingué un senyalat éxit a'l executar sos originals treballs, algú d' ells de verdader ingeni fets ab trossos de cartró ó paper, sobresurtint en primer terme las escenas ó quadros *Un sermó d' un capellá y Una vella prenent xocolate*.—V. MATHEU.

Novedats.—*Concerts Euterpe*.—Lo segon de la temporada tingué lloch lo día de S. Joan.

La concurrencia, que era numerosíssima, tenia verdader desitj de esplayarse sentint obras verdaderament de casa. Estaba joyosa de véurer com la mes antiga de las societats corals d' Espanya empenia un nou camí que l' ha de portar a'l lloch de consideració y valia que per sos mereixements li correspon.

Aixís ho donaba á compèndrer l' inclusió en lo programa de dos pessas de carácter distint de las fins ara executadas.

Nos referim a'l *Hibern*, de Luly y á *La filla de 'l marxant*.

A la interpretació de abdos composicions hi havia la proba de la variant progressiva que la direcció de la coral societat havia iniciat en son plan de desarrollo, demostració que a'ls primers compassos se féu evident, palpable.

Ab perseverancia á l' estudi y gust artístich s' obtenen

los mes senyalats triunfos: aquestos foren pe 'l director y coristas de Euterpe.

Nostra mes coral felicitació á un y altres.

Componian lo programa: de Clavé *La cerbena de San Juan*, *Pasqua Florida* y *Honra á los bravos*; de Martineu *Catalunya*; de Ribera (Cosme) *Lo cup*; de Orense *Zoraida*; de Goula, *Lo cantor de 'l poble*; de Porcell, *Fantasia elegiaca á la memoria de Clavé*; de Ribera (Joseph), *Sinfonia sobre motivos populares catalanes*, y de Gounod, *Mireille* (ouverture).

Las dos que faltan per' completá 'l programa mereixen lloch preferent.

Hibern, de Luly, escrita per' veus solas per Gounod, és una verdadera joya, preciosíssim bouquet d' olorosas flors de la imaginació.

La obra de Luly és un raig d' ingénua y sublime inspiració, sentida a'l escalf de forta y directa corrent entre l' artista y la naturalesa.

Lo públich reb l' impresió, s' embadaleix devant l' originalitat de sa forma de ritme mogut, y esclata en atornadors aplausos admirant lo treball de 'l sabi mestre que enquadra perfectament ab la idea genial de 'l compositor.

De *La Filla de 'l marxant*, posada á veus solas pe 'l mestre Candi, ja 'n diguérem alguna cosa quant se publicá y 'l reputat músich tingué la suma galanteria d' enviárnosen un exemplar.

Lo dit á sa oportunitat consti dit ara.

L' execució d' aquestas dos mentadas composicions fou perfecte, sens *pero*; colocaren á la coral societat Euterpe en primer terme per sa afinació, ajust y colorido.

La concurrencia 'n surti complascuda.—FLORIDA.

A UNA LLETJA (*)

Serafi d' aigüera...

Sempre estás tu per cansons;
mes jo ni per cantarellas:
mil voltas ja t' ho tinch dit
y tu torna á la mateixa;
y créu m' has posat un cap
com un bombo, Genoveva.

Vóls que 't dicti una cansó
y ni una lira dolenta
posseheixo, puig tan sols
guardo una guitarra vella,
que si acás la faig sonar
totas las cordas se trencan.

Hi ha un refrán antich que diu
que l' olm no pót donar peras,
y se 't pót tan be aplicar,
que fét exprès per' tu sembla:
¿cóm pòts inspirar bells cants
si ets una raspa tan lletja?

Pero, en fi, ja que així ho vóls,
ja que tant y tant t' hi empenyas,
vull satisfer ton desitj;
pro, noya, enllestim y alerta,
no fós cás que m' hi atrapès
mentres canto ta mestressa.

Jo sòch molt franch, vés que tal
que no tinch una pesseta;
pero sè que á tu també
t' agrada molt la franquesa,
y, per lo tant, siguem franchs
y atenció y cuydado presta.

Hermosa jo no 't diré
y molt menos encisera,

(*) Poesia premiada en lo «Certámen Humorístico» de Manresa.

perque no ets mes que un raspall,
mes que una Venus de pega,
y no vull fèr riurer pas
à tots aquells que 't coneixen.

Tampoch nomenarte vull
ni sílfide, ni sirena;
t'anomenarè pe 'l nom,
y com que 'l diu Genoveva,
vulgas ó no 't cridarè
sempre Genoveva á secas.

No dirè que raigs de 'l sol
ó que d'or sigan tas trenas;
com ni tampoch que 'ls teus ulls
sigan dos brillants estrellas;
ni ta boca de coral;
ni que tas dents ricas perlas.

Ni que ton coll de marfil;
ni tas galdas dos rosetas;
ni tos peus dos pinyonets;
ni ton caminar d'auçella;
ni ta veu de rossinyol;
ni que 'l teu còs de palmera.

Ni que l'amor jeganer
te tiri dauradas fletxas;
ni que pateixin mil cors
per tu gelos ni quimeras;
ni que 'ls lligui com esclaus
ta hermosura ab sas cadenas.

Si dirè per tot' arreu,
—esforsant la gargamella
perque ho senti lo vehinat,
perque tot lo món ho entenga,
y aixís se puga admirar
ta falta de boniquesa,—

dirè que una escombra n'és
de 'l teu cap la cabellera;
que tos ulls miran de tort,
y per 'xò 't diuen la guenya;
que ta boca sent á ails,
y que tas dents alls mastegan.

Que 'l teu coll sembla un fregall;
lo teu còs una cistella;
ta véu de marrá; y son dos
bitxos tas galdas vermelles,
y dos barcassas tos peus;
y que caminas garrella.

Que 't tira aquell assistent
tronxos desde la finestra;
y donas taba á un gandul
tota la tarde y 'l vespre;
y 'l dematí festejant
lo passas á l'escaleta.

Ara vés si fan per tu,
noya, las trovas aquestas,
dictadas per un que saps
no tè may pels á llengua;
y tant si fan com si no,
jadedu, serafi d'aigüeral

J. MARTRUS.

Palau de Bellas Arts

Concert de primera fòu 'l que 'ns doná 'l mestre Nicolau á 'l fernes sentir alguns de 'ls mes importants números de la gran missa de *Requiem* de Berlioz.

La obra de 'l sabi mestre está saturada de misticisme, concebuda ab l'amplitud de nostres cants litúrgichs y sublimada per l'esperit religiós de sas llargas y pausadas frases de candenciosa majestat.

L'efecte que produheix és sorprenent, indescriptible. De la Prosa, 'l millor resulta sè 'l

*Tuba mirum spargens sonum
per sepulchra regionum
coget omnes ante thronum.*

Lo primer versícul de la mateixa Prosa

*Dies iræ, dies illa
solvet sæclum in favilla
teste David cum Sibylla*

és lo mes fluix y fins lo mes faltat de filosofia.

No corra parellas lo significat de la lletra ab la manedumbre de la música.

Las massas corals y orquestrals dirigidas ab ma segura pe 'l mestre Nicolau, produhiren á 'l auditori magnífich y sorprenent efecte.

F.

Secció de Montepíos

Montepío Catalá.— En virtud de resolución de la Junta de Gobierno, tomada con sujeción á los Estatutos, se recuerda á los señores asociados y asociadas que no esten al corriente de pago, la necesidad de satisfacer el importe de las papeletas mensuales durante los primeros quince días del mes respectivo ó de retirárlas del domicilio del andador hasta que éste pase á cobrar la del mes siguiente; pues aquellos asociados ó asociadas que no las hayan pagado durante los días de próroga, serán dados de baja y perderán todos sus derechos, conforme previene el art. 19 de los Estatutos.

Barcelona 2 de Julio 1898.—*El Presidente*, JOSÉ MARÍA Pous.

Diumenje 's reunirá 'l Consell Directiu de *La Unió defensora del Socorro mutuo*, per ocuparse de assumptos importants relacionats ab lo desarrollo de la associació.

No será extrany que de aquesta junta 'ns resulti algún acort que contribuheixi á donar nou increment á la Secció de auxili en cás de mort, com no será extrany que se resolgui la conveniencia de una reunió general extraordinaria á la que hi puguin assistir á mes de 'ls delegats y representants de grupo, tots los associats ab caràcter personal.

S'está imprimint un altre número de 'l periódich ó Botlletí que contindrà l'estat de comptes ja aprobat, la memoria, actas y altres treballs de gran utilitat general.

—Hem rebut una carta de Madrit, en la qual, parlant de socorro mutuo, son autor qu'és un ferm catalanista, 'ns diu lo següent:

«Aquí la cosa va per altres indrets. No se si existeixen germandats de socorro mutuo: jo no tinc noticia de cap; pero si se que hi han, ab l'abundancia de la mala herba, centros y mes centros per l'estil d'aquest qual prospecte l'hi incloch y que per casualitat han portat á casa aquest dematí, com me portan ab molta freqüencia.

Los madrilenys, aficionats y dedicats gayre be exclusivament a'l vi y a'ls toros, no són amichs de romansos. S'acondueixen á un d'aquets ignalatoris, pagan, si tenen quartos, cobran luego si 'ls pagan (que de tot deu haber'hi) y fora maldecaps.»

Y l'autor acompanya un prospecte de un centro titulat *La Previsora, igualatorio médico* qual lectura 'm fa compèndrer mes y mes las ventatjas de las verdaderas germandats, en lloch de aqueixos centros que ab tota sa organisació son cars y no ofereixen cap garantia en favor de 'ls igualados com allí se 'ls diu.

No deixarem de estudiar dit prospecte y fer patent la necessitat de sustituir sas disposicions per altrás mes útils á la classe obrera.

Patriotisme

Comunican de Grecia un fet que val la pena de sèr senyalat. Per la comissió internacional de delimitació de fronteres entre Turquia y Grecia, sols un poble, Koutzonphlianis, ha sigut cedit á 'ls turchs. Los habitants de aquet poble no s'han conformat en cambiar de nacionalitat. Sense consultar á ningú, s'han reunit en la iglesia y desde allí s'han dirigit á 'l cementiri de 'l poble, han obert las tombas y han ficat dins de sachs los ossos que en ellas hi havia. Han transportat las reliquias de sos passats á una terra que deu seguir essent grega, y després tots los habitants de 'l poble han tornat á aquet, han carregat en animals y carrets tots los pobres mobles y demès objectes que han pogut endurse'n, y tots plegats han emprès lo camí de Grecia, després de calar fòch pe 'ls quatre costats Koutzonphlianis que fòu aviat un munt de cendres. Han sigut obertas suscripcions pera

aixecar un nou poble de 'l mateix nom en territori grech. Mentres tant lo govern ha distribuït queviures y fa construhir barracas prop de 'l punt ahont s' aixecará 'l nou poble. No faltarà qui 's burli de la senzillesa d' aquesta pobre gent; pero las personas de cor noble admirarán á aquestos grechs que tan gran proba acaban de donar de son patriotisme.

Rápidas

XLIV.

Auríferos del sol son los destellos,
las espigas doradas,
para la siega á punto, sazonadas,
y de oro los cabellos
de la gallarda y linda segadora,
que empuñando la hoz con maestría
y en graciosa actitud trabajadora,
formando va gavillas
de mieses amarillas
á destajo y porfía,
cuyos granos sencillos,
semejantes en algo á los durillos,
el pannuestro serán de cada día.

Próbida Natura es por excelencia;
próbida la divina Providencia.

XLV.

Artísticas ó científicas,
agrícolas ó industriales,
sean ó no universales,
son siempre buenas, magníficas,

de prácticos resultados,
luchas de paz y ventura,
heraldos de la cultura
en sus múltiples estados,

manantiales de impresiones
que producen embeleso,
adalides del progreso,...
¡Vivan las Exposiciones!

JOSÉ MARTRUS.

Repertori de fora

Gerona, 3 de Juliol.

Tinguè lloch dissapte en nostre teatro l' estreno de la comedia *Don Gonzalo ó l' orgull del gech*, original de don Albert Llanas, portantse tots los actors molt be y sobre tot los germans Borrás: l' Enrich fa un *Nasi* de primera, lo mateix en las escenas purament cómicas que en las dramáticas. En Jaume, un *Bialó* plè de vida y de vritat. L' autor tinguè de presentarse varias vegadas á 'l final de 'ls actes segon y tercer.

La segona representació de *Lo nuvi* ha agradat, 's'ent la obra de diumenje, y 'l dia de St. Pere s' estrená 'l drama *Amor salvaje*, de 'l Sr. Echegaray, en la qual lo senyor Borrás (E.) fa aplaudir.

Avuy veurem *Mossen Janot*, de Guimerá, y la comedia *Un terrós de sucre*.

També anuncian lo drama *Política y honra*, de 'l senyor Bordas, pèr dimars.—S.

Saló de descans

Lo jove y molt discutible mestre compositor Jacobo Puccini, autor de *La Bohème*, está escribint una ópera sobre l' argument de 'l drama de Sardou, ab lo títol de *La Tosca*.

—Ha surtit ja cap á S. Sebastián nostre amich D. Joseph Rodoreda per pèndrer possessió de 'l carrech de Director de la Banda municipal de aquella ciutat.

—Dijous ha de celebrar junta general extraordinaria

l' Institut Obrer graciense, per discutir uns nous Estatuts y altres assumptos de interés. La sessió es de primera convocatoria, y si no hi ha majoria, diumenje vinent á las tres de la tarde 's ferá sessió de segona convocatoria, en la que será válit lo que acordin los socios que hi asisteixin, sigan pochs ó sigan molts.

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en totas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMATICO

Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYNÉ ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona